

DOI: 10.7596/taksad.v8i2.1989

Citation: Uygun, K. & Pektezel, B. (2019). Sosyal Bilgiler Dersinde Yer Alan Tarih Konularının Öğretiminde Drama Kullanımı: Bir Eylem Araştırması. *Journal of History Culture and Art Research*, 8(2), 347-371. doi:http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v8i2.1989

Sosyal Bilgiler Dersinde Yer Alan Tarih Konularının Öğretiminde Drama Kullanımı: Bir Eylem Araştırması*

Using Drama While Teaching History Subjects in Social Studies Lesson: An Action Research

Kamil Uygun¹, Bilal Pektezel²

Abstract

In recent years, concepts such as socialization of the learners, relating their knowledge to daily life, and organizing teaching activities according to individual differences have gained importance. The method of drama is regarded by many researchers as one of the most effective teaching methods that serve this purpose. It is seen that drama methods are frequently included in the curriculum and textbooks prepared by the Ministry of National Education. In the scope of the research, it was tried to determine the place, the importance and effectiveness of drama usage in the teaching of the history subjects in the 6th grade Social Studies lesson. In this study, action research was conducted in accordance with the use of drama. Since this research encompasses the teaching practices in the classroom environment, liberating / developmental / critical action research was preferred among 3 types of action research. The study group of the study is composed of 6th students from School located in Torbalı district of İzmir province. From time to time, students' parents and other teachers of social studies at the school were included in the study group. The data were provided through Pre-perception survey-final perception survey, Evaluation forms of drama work, Student's diary, Researcher's diary, Interview forms, Parent survey, Video, Voice recordings/photographs and student-made products. The lesson's implementation process, productivity and the effects on the students were studied in this research. It has been seen that the method of drama is efficient and effective in the teaching of history subjects in social studies class and also it was seen that students and their parents showed a positive attitude towards to this technique.

Keywords: Social studies lesson, Teaching practice, History teaching, Drama.

* Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Dr. Öğr. Üyesi Kamil Uygun'un danışmanlığında yürütülen "Sosyal Bilgiler Dersinde Yer Alan Tarih Konularının Öğretiminde Drama Kullanımı: Bir Eylem Araştırması" başlıklı yüksek lisanstezinden üretilmiştir. 2017/TP003 numaralı UBAP 06 ile desteklenmiştir.

¹ Uşak Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Uşak, Türkiye. E-mail: kamil.uygun@usak.edu.tr

² Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye. E-mail: bilalpektezel@hotmail.com

Öz

Son yıllarda, öğrencilerin sosyalleşmesi, bilgilerini günlük yaşama bağlamaları ve öğretim etkinliklerini bireysel farklılıklara göre düzenleme gibi kavramlar önem kazanmıştır. Drama yöntemi, birçok araştırmacı tarafından bu amaca hizmet eden en etkili öğretim yöntemlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan öğretim programı ve ders kitaplarında drama yöntemlerinin sıklıkla yer aldığı görülmektedir. Araştırma kapsamında, 6. Sınıf Sosyal Bilgiler dersinde tarih konularının öğretiminde dramanın kullanımı, önemi ve etkinliği belirlenmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada, drama kullanımı doğrultusunda eylem araştırması yapılmıştır. Bu araştırma, sınıf ortamındaki öğretim uygulamalarını kapsadığından, 3 tür eylem araştırması arasında özgürleştirici / gelişimsel / eleştirel eylem araştırması tercih edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, İzmir ili Torbalı ilçesinde bulunan bir devlet okulunda öğrenim gören 6. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubuna, öğrenci velileri ve okulun diğer sosyal bilgiler öğretmenleri de dâhil edilmiştir. Veriler, ön algı anketi - son algı anketi, drama çalışması değerlendirme formları, öğrenci günlüğü, araştırmacı günlüğü, görüşme formları, veli görüşme formu, video ve ses kayıtları / fotoğraflar ve öğrenci yapımı ürünler aracılığı ile temin edilmiştir. Araştırmada drama yöntemi ile işlenen derslerin uygulama süreci, verimliliği, öğrenci üzerindeki etkileri incelenmiştir. Araştırma sonucunda veriler ışığında drama yönteminin sosyal bilgiler dersinde tarih konularının öğretiminde verimli ve etkili olduğu görülmüştür. Bununla birlikte öğrencilerin ve öğrenci velilerinin de drama yöntemi ile ilgili olumlu görüş ve tutuma sahip oldukları saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler dersi, Öğretim tekniği, Tarih öğretimi, Drama.

Giriş

Günümüz eğitim anlayışında geleneksel öğretim yöntemleri yerini öğrencinin eğitim-öğretim sürecinde daha aktif olduğu, kendisini daha iyi ifade edebildiği yöntem ve tekniklere bırakmıştır. Drama, öğrencinin eğitim-öğretim sürecinde etkin şekilde katılımını sağlayan, öğretimi daha etkili kılan yöntemlerden biridir. Okulun en büyük amaçlarından biri öğrencinin akademik başarısını arttırmaktır. Ancak son yıllarda bunun yanında öğrencinin sosyalleşmesi, bilgilerinin günlük yaşamla ilişkilendirilmesi, öğretim faaliyetlerinin bireysel farklılıklara göre düzenlenmesi gibi kavramlar oldukça önem kazanmıştır. Çağdaş eğitim anlayışına göre öğrenilen bilgilerin kalıcı olması, bu bilgilerin günlük hayata aktarılması, yaşamla ilişkilendirilmesi eğitimin etkililiğini göstermektedir.

Öğrencilerin tarihsel dönem içerisinde yaşamış bir ordu komutanı, siyasetçi veya tarihî bir kahraman olmalarına imkân yoktur ama drama etkinlikleri sayesinde böyle kişilerle kendilerini özdeşleştirebilirler. Özellikle tarihsel karakterler dramatize edilirken öğrenciler tarihsel empati kurarak kendilerini o an oynadıkları karakterin yerine koyarlar. Onlar gibi düşündükçe bir yandan tarihi bilgilerini yeniden kurgularlar, diğer yandan da büründükleri roldeki kişi ile kendileri arasındaki fark ve benzerlikleri bulmaya çalışırlar (Altıkulaç, 2008: 40). Bu da öğrencileri o günlere götürme, tarihi yaşatma açısından büyük bir fırsattır. Drama yöntemi birçok araştırmacı tarafından yukarıda bahsedilen amaçlara hizmet eden en etkili öğretim yöntemlerinden biri olarak görülmektedir. Yine bu araştırmacılar yaptıkları çalışmalarda (Altıkulaç, 2008; Aykaç, 2008; Adıgüzel, 2002; Sağlamer, 1997; Çelikkaya, 2014; Göncüoğlu, 2010) bütün eğitim kademelerinde bu yöntemeye yer verilmesi gerekliliği belirtmişlerdir. Milli Eğitim Bakanlığının hazırladığı öğretmen kılavuz kitaplarında da drama yöntemine az da olsa yer verildiği görülmektedir.

Soyut kavramların yoğunlukta olduğu sosyal bilgiler dersinde birçok konuda drama yönteminin kullanılması başarıyı arttırmada önemli bir etkiye sahiptir. Yukarıdaki paragrafta bahsedilen çalışmalar başta olmak üzere literatürde yer alan birçok çalışmada bu durum nicel çalışmalarla ortaya konmuştur. Sosyal hayatta karşılaşılan durumları drama ile istenilen anda yeniden canlandırmak mümkündür. Bununla birlikte drama, öğrencilerde bulunan düşünme, yorumlama, algılama, dinleme ve konuşma yeteneklerinin de etkili bir

şekilde gelişmesi açısından onlara büyük faydalar sağlar. Öğrencilere sosyal bilgiler dersini sevdirmeye açısından drama oldukça büyük bir öneme sahiptir. Bu çalışmada, ortaokul 6. sınıf sosyal bilgiler dersinde yer alan tarih konularında drama yönteminin kullanımı ile ilgili bir eylem araştırması yapılmıştır. Ortaokulda uygulanacak drama çalışmalarının amaçları, ders konularının hedef davranışlarına, eğitim ve öğretim basamaklarına, öğrencilerin yaşlarına, ders konularının özelliklerine, sınıf atmosferine ve öğrencilerin yapısına göre değişebilmektedir (Altıkulaç, 2010).

Drama: Drama sözcüğünün kökü ve anlamı ile ilgili birçok görüş vardır. Drama sözcüğünün kökü Yunanca dran (etmek, eylemek, itmek, çekmek) sözcüğüdür. Drama ile ilgili literatürde birçok farklı tanım yer almaktadır. Drama, doğaçlama, rol oynama vb. tiyatro tekniklerinden yararlanılarak, bir grup çalışması içerisinde, bireylerin bir yaşantıyı, bir olayı, bir fikri, kimi zaman soyut bir kavramı ya da davranışı, eski bilişsel örüntülerin yeniden düzenlenmesi yoluyla ve gözlem, deneyim, duygu ve yaşantıların gözden geçirildiği "oyunsu" süreçlerde anlamlandırılması, canlandırılmasıdır (San, 1999). San, yaptığı çeşitli çalışmalarla yaratıcı drama yönteminin ülkemizde yaygınlaşması adına büyük çabalar harcamıştır. Yaratıcı Drama yöntemi özümsemiğinde eğitsel ortama kolaylıkla uyarlanabileceği görülecektir. Adıgüzel'e göre drama, bir grubu oluşturan üyelerin yaşam deneyimlerinden yola çıkarak, bir amacın veya bir düşüncenin, doğaçlama ve rol oynama vd. tekniklerden yararlanarak canlandırılmasıdır. Adıgüzel, drama kavramı ve yaratıcı drama kavramlarının birbirlerinin yerine kullanılabilirliğini de söyler (Adıgüzel, 2010). Drama yöntemi uzun bir geçmişe sahiptir. Yüzyıllar öncesinden beri öğretmenler öğretmek istedikleri mesajı yaşantılar kazandırarak eğlenceli bir şekilde anlatma yöntemini kullanmışlardır. Drama yönteminin etkililiği birçok öğretici tarafından anlaşılmıştır. Filozof Platon da drama yöntemini kullanan öğretmenlerden biriydi. Öğrencilerin okulda bilgi edinmesi yeterli değildir. Önemli olan bu bilgilerin günlük yaşama aktarılması ve bilgilerin kalıcılığının sağlanmasıdır. Bu bağlamda drama yöntemi oldukça etkili bir yöntemdir. Birçok araştırmacı tarafından drama yönteminin etkililiği belirtilmiştir (Göncüoğlu 2010; Çelikkaya 2014; Aykaç ve Adıgüzel 2011; Okvuran, 1993; Debre 2008; Kaf, 1999). Drama yönteminin eğitsel ortamda birçok faydası vardır. Drama yöntemi bireye sorumluluk, empati, kendini ifade etme, dayanışma içerisinde çalışma gibi özellikler kazandırır. Drama ayrıca bireye başarılı olma duygusunu yaşatarak özgüvenin artmasını sağlar.

Görüldüğü gibi drama yöntemi bireyin çok yönlü gelişimi açısından oldukça faydalıdır. Bu açıdan bakıldığında drama yöntemi derslerde temel eğitsel yöntem olarak kullanılabilir. Drama, iletişim, etkileşim, hayal gücü, empati, oyun, eylem, edim (performans) gibi birçok kavramla etkileşim içerisindedir. Drama çok geniş ve karmaşık bir yöntemdir. Dramanın başlıca özellikleri (MEB, 2012: 5) tarafından şu şekilde listelenmiştir:

- *Drama Kahraman-Engel-Eylem şeklinde kurgulanır.*
- *Drama her zaman bir "şey" hakkında kurgulanır.*
- *Bir biçim ve içeriği vardır.*
- *Bir sanat disiplini vardır.*
- *Duygusal özelliğe sahiptir.*
- *Birey, kendi dünyasını yaratarak duygularını form ve içeriği benimsemelidir.*
- *Herkes, kendi yaratmalarını birbirine anlatmalıdır.*
- *Dramada en önemli ve etkili özellik anlamak ve düşündürmektir.*
- *Drama etkinliklerinin erken çocukluk dönemindeki çocuklardan, orta hatta ileri yaşlara kadar olan katılımcıları vardır.*
- *Drama etkinliklerinde ortalama yaşın 5-14 olması önemli özelliğidir.*
- *Drama oyununun birçok özelliği vardır. Bunun yanında kendine özgü de özelliklere sahiptir.*
- *Uygun bir etkinlik alanı dramanın en büyük özelliğidir. Seyircisizdir.*
- *Yaratıcı drama çalışmaları etkinlik planı hazırlanarak uygulanmalıdır.*

- *Yaratıcı dramada konu, amaç, materyal, düşsel ortam planda yer alır.*
- *Yaratıcı dramada süre kullanılarak ısınma, uyum, güven çalışmaları, doğaçlama oluşumları, değerlendirme ve rahatlama bölümleri bulunur.*
- *Drama müzik ve dansla birlikte kullanılabilir.*

Sosyal Bilgiler Dersinde Yaratıcı Drama Yönteminin Kullanımı

Sosyal bilgiler dersi soyut kavramların yoğunlukta olduğu bir derstir. Drama yöntemi, sosyal bilgiler dersinde somutluk sağlamada ve başarıyı arttırmada önemli bir etkiye sahiptir. Bunun yanında; iletişim, sosyokültürel kişilik gelişimi, girişimcilik, öğrenme ve düşünme becerilerini geliştirmede katkı sağladığı bilinmektedir. Öğrenciler yapılandırılmış drama ile geçmiş zaman ve yerlerde yaşananları da sınıfa taşımış olurlar. Bu tarihi olaylarda geçen karakterlerin yerlerine kendilerini koyarak empati kurarlar. Bu sayede öğrenciler gelecekteki yaşamları ve yaşayacakları olayları tahmin etme becerilerini de geliştirirler (Çelikkaya, 2014). Yaratıcı Drama, soyut konuları somutlaştırma, empati yeteneği kazanma ve geliştirme, yaparak yaşayarak öğrenme, geçmiş ile gelecek arasında bağ kurma gibi birçok kazanım sağlar. Yapılan drama etkinlikleri ile öğrencilerin tarih konularına karşı ilgisinin arttığı, derse karşı daha hevesli oldukları ve derse aktif katılmaya gönüllü oldukları görülmüştür. Sosyal bilgiler ders kitaplarında önerilen etkinliklerde drama yöntemine yer verilme durumu şöyledir (Aykaç ve Ulubey, 2008: 38):

Tablo 1. Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Önerilen Etkinliklerde Drama Yöntemine Yer Verilme Durumu

Sosyal Bilgiler	4. sınıf	5. sınıf	6. sınıf	7. sınıf
Drama	3	4	5	1
Rol oynama	-	-	-	1
Dramatizasyon	2	-	-	1
Oyun	-	-	-	-
Toplam	5	4	5	3

Sosyal bilgiler dersinde çocuğun yaşadığı çevre ve bu çevreye ait olgu ve olaylarla ilgili olduğu için bu yaşantıları yaratıcı drama yöntemi ile sınıfa getirmek öğrencinin öğrenmesi anlamında oldukça etkili olabilecektir. Bu nedenle sosyal bilgiler dersi öğretmen kılavuz kitapları incelendiğinde sosyal bilgiler dersinde Drama uygulamalarına yeterince yer verilmediği görülmektedir. Etkinliklerde göze çarpan ilginç bir nokta özellikle sosyal bilgiler etkinliklerinde yaratıcı drama yöntemi belirtilmesine rağmen öğrencilerin gruplara ayrılarak tartışma yaratılması ya da ağaç ve yaprak koleksiyonu yaptırma gibi etkinlikler önerilmiştir. Bu etkinlikler yaratıcı drama yöntemiyle uyuşmamaktadır. Bu anlamda yaratıcı drama yöntemini etkinliklerde yanlış kullanıldığı görülmektedir.

Araştırma kapsamında sosyal bilgiler dersinde yer alan tarih konularının öğretiminde birçok ders etkinliği ile dramanın bir yöntem olarak öğrenci başarı ve tutumuna olan etkisi, drama kullanımının etkililiği, öğretim sürecine olan katkısı ve sosyal bilgiler dersi öğretimi açısından önemi saptanmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda öğrencilerin aldıkları teorik bilgiler çerçevesinde aktif olarak drama etkinliklerine katılmaları ve yine öğrencilerin drama etkinlikleri oluşturması sağlanmıştır. Ayrıca tüm bu çalışmalarda öğrencilerin ve öğrenci velilerinin drama uygulamaları ile ilgili düşünceleri, bu etkinliklerin tarih öğretimindeki etkililiği ile ilgili görüşleri, dersin işleniş süreci hakkındaki görüş ve önerilerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

Sosyal bilgiler dersi öğretim programına, öğretmen kılavuz kitaplarına ve ders kitaplarına bakıldığında, drama uygulamalarına yeterince yer verilmediği görülmektedir. Sosyal bilgiler dersinde birçok yöntem ve teknik kullanılmaktadır. Sosyal bilgiler dersinde yer alan tarih konularının öğretiminde drama kullanımının öğrencilerin başarısına, tutumuna ve öğretim sürecine etkisi merak konusudur. Öğretmenin, öğrencilerin ve

velilerin işbirliği içerisinde olası problemlere de çözüm arayarak eylem araştırmasının yapılması etkiyi ortaya koyma açısından daha yararlı olacağı düşünülmektedir. Böylece, öğretmenin kendi öğretimini, öğrencilerin kendi öğrenmelerini ve velilerin de çocuklarının öğrenme süreçlerini incelediği daha geniş çerçevede bir araştırma öngörülmektedir. Eylem araştırması, katılımcıların üzerinde derinlemesine inceleme sürecidir. Bu sürecin olumlu yönde ilerlemesi ve katılımcıların pozitif yönde gelişimi için eylem araştırması yapılmıştır.

Bu amaç doğrultuda aşağıdaki problem cümlesine cevap aranmıştır:

“Sosyal bilgiler dersinde yer alan tarih konularının öğretiminde drama kullanımının öğrencilerin başarısına, tutumuna ve öğretim sürecine etkisi nedir?”

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Sosyal bilgiler dersinde yer alan tarih konularının öğretiminde drama kullanımının öğrencilerin başarısına, tutumuna ve öğretim sürecine etkisini ortaya koymak amacıyla eylem araştırması deseninin kullanılması uygun görülmüştür. Eylem araştırmaları, geniş kapsamlı etkinlikleri kapsar. Araştırmalar, döngüsel bir desenle gerçekleştirilir (Mills, 2003). Eylem araştırmaları belli bir problemi çözmek veya herhangi bir konuda bilgi toplamak amacıyla yapılan çalışmalardır. Araştırmacının doğrudan gerçekleştirdiği ve uygulama sürecine ait sorunların tespit edilmesinde yarar sağlar (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 295). Eylem araştırması, bilginin kullanımı ve uygulama sürecidir. Verinin toplanması, analiz edilmesi ve uygulanması ile oluşan oldukça ayrıntılı çalışmaları kapsar (Köklü, 1993). Johnson (2014: 23-25), eylem araştırmalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkı sağlayacağını söyler. Bu araştırma sınıf ortamındaki ders uygulamalarını kapsadığı için 3 eylem araştırması türü arasından özgürleştirici/geliştirici/eleştirel eylem araştırması tercih edilmiştir.

Araştırmanın Uygulama Süreci

Araştırma amacı doğrultusunda, kazanımlara uygun olarak 12 etkinlik oluşturulmuştur. Etkinlikler oluşturulurken ülkemizde uygulanmakta olan yapılandırmacılık yaklaşımı modeli ve sosyal bilgiler öğretim programı esas alınmıştır. Bununla birlikte okulun yapısı, sınıfın yapısı ve öğrenci ihtiyaçları da dikkate alınmıştır. Araştırma kapsamında İlk Türk devletleri konusu kapsamında uygulanan 12 drama etkinliği ile iç içe olarak proje (ürün oluşturma) yöntemi de kullanılmıştır. İlk 11 etkinliğin her birine, bir ders saati yani 40 dakika, 12. Etkinlik olan “Türkler Tarih Sahnesinde” etkinliğine iki ders saati yani 80 dakika ayrılmıştır.

Araştırma sırasında sınıfta uygulanacak etkinliklerin planlaması önceden yapılmıştır. Sınıfın yapısına ve öğrencilerin isteklerine göre daha sonra planda birkaç değişiklik yapılmıştır. Sınıfın kalabalık olması, öğrencilerin farklı oyun oynama istekleri ve zaman ayarlaması değişikliklerde belirleyici olmuştur. Etkinlik uygulamaları hazırlık, canlandırma ve değerlendirme kısımlarından oluşmaktadır. Bazı etkinliklere konunun özelliğine göre rahatlatma bölümü de eklenmiştir. Her etkinlikte değerlendirme kısımlarında çeşitli biçimlerde etkinlik değerlendirilmesi yapılmıştır. Yapılan değerlendirmeler araştırma için veri olarak kullanılmıştır. Etkinliklerin hazırlık ve rahatlatma aşamalarında çeşitli oyunlara yer verilmiştir. Değerlendirme aşamalarında ise mektup yazma, broşür ve afiş hazırlama, kulaktan kulağa oyunu, küçük grup tartışması, zıt panel, konuşma halkası, tabu oyunu gibi yenilikçi öğrenme anlayışına uygun etkinlikler yapılmıştır. Tüm etkinliklerin değerlendirilmesinde değerlendirme rubriği, öz değerlendirme formu, grup değerlendirme gibi alternatif ölçme araçları kullanılmıştır.

Uygulanan etkinlikler:

1. “İpek Yolundayız” Etkinliği
2. “Göç Ediyoruz” Etkinliği
3. “Bu Set Nasıl Yıkılır?” Etkinliği

4. “Emredin Komutanım” Etkinliği
5. “Dađı Deliyoruz” Etkinliği
6. “Haydi Avrupa’ya” Etkinliği
7. “Göktürk Alfabetesi İle Adımızı Yazıyoruz” Etkinliği
8. “Göktürk Kitabesi Yazıyoruz” Etkinliği
9. “Bu Takvim Bir Başka” Etkinliği
10. “Türklerde Sosyal Yaşam” Etkinliği
11. “Toy Toplanıyor” Etkinliği
12. “Türkler Tarih Sahnesinde” Etkinliği

Çalışma Grubu

Araştırmancın çalışma grubunu, İzmir ilinin Torbalı ilçesinde yer alan bir ortaokulun (devlet okulu) sosyal bilgiler dersi öğretmeni, 6/E sınıfı öğrencileri ve bu öğrencilerin velileri oluşturmaktadır. Öğretmen günlükleri de hesaba katıldığında; çalışma grubu, 1 öğretmen, 45 öğrenci ve 45 öğrenci velisinden oluşmaktadır. Araştırmanın yapıldığı okul, şehir hayatı ve köy hayatının iç içe yaşandığı, yoğun göç alan, farklı kültürlerden birçok insanın birlikte yaşadığı kalabalık nüfuslu bir mahallededir. Bu yoğunluk nedeniyle okul kapasitesinin bir hayli üzerinde öğrenciye eğitim vermektedir. Okulda bulunan sınıfların mevcudu 5 yıl önce ortalama 20-25 kişi iken 2016-2017 eğitim-öğretim yılında sınıf mevcudu ortalamaları 40’ı bulmuştur. Bu durum, okul personeli ve öğrenci velileri tarafından okulun akademik seviyesinin yükselmesinde en büyük engel olarak görülmektedir. Ancak okul sosyokültürel faaliyetler konusunda oldukça başarılıdır. Okul öğrencileri geçmiş yıllarda spor, resim, müzik, tiyatro, eğitsel gezi, sosyal sorumluluk projeleri gibi alanlarda sayısız kupa, madalya ve başarı belgesi kazanmışlardır.

Çalışmanın yapıldığı 6/E sınıfı 45 öğrenciden oluşmaktadır. Bu öğrencilerin 22’si kız 23’ü erkektir. Yani sınıf mevcudu cinsiyet olarak dengelidir. Öğrencilerin sosyoekonomik seviyeleri de birbirine yakındır. Sınıfın akademik başarısı orta seviyededir. Geçtiğimiz eğitim öğretim yılında sınıfta öğrenim gören 25 öğrenci takdir ve teşekkür belgesi alırken 11 öğrenci de kurul kararıyla bir üst sınıfa geçirilmiştir.

Çalışma grubu belirlenirken amaçlı örnekleme türlerinden maksimum çeşitlilik esas alınarak 45 kişilik öğrenci grubundan 15 öğrencinin verileri kullanılmıştır. Bu 15 öğrenci evreni en iyi yansıtabilecek şekilde farklı özelliklere ve farklı akademik başarı seviyesine sahip öğrenciler arasından seçilmiştir. Bu 15 öğrencinin 8’i kız, 7’si erkektir. Yine bu öğrencilerin 5’i geçtiğimiz eğitim öğretim yılında takdir belgesi alırken, 5’i teşekkür belgesi almıştır. Diğer 5 kişi ise akademik başarısı düşük, öğretmenler kurulu kararıyla bir üst sınıfa geçirilen öğrencilerden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Eylem araştırmaları geniş kapsamlı çalışmalardır. Bu araştırmalar birçok çalışmanın bir araya gelmesi ile oluşur. Bu araştırmalar için tek bir veri yeterli olmaz bu yüzden araştırmalarda birçok veri kullanılır. Araştırmanın nerede yapılacağına, araştırmaya kimlerin katılacağına, araştırma sürecinde kimlerin ne yapacağına ve araştırmanın ne kadar süreceğine karar verildikten sonra hangi verilerin toplanacağına karar verilir. Toplanacak verilerin araştırmanın amacına hizmet etmesine dikkat edilir. Veri toplama araçları arasında karşılaştırmalar yapılır ve verilerin güvenilirlik geçerlik çalışmaları yapılır.

Her bir veri aracı oluşturulurken 3 uzman görüşünden yararlanılmıştır. Uzmanların görüşleri doğrultusunda veri araçları gözden geçirilerek düzenlenmiş ve son hali verilmiştir. Araştırma sorusuna cevap verebilmek amacıyla araştırma süresince kullanılan veri toplama araçları şunlardır: Araştırmanın başında ve sonunda ön algı-son algı anketleri uygulanmıştır. Etkinlik sonlarında çalışma yapıları ve çoktan seçmeli testler ile öğrencilerin öğrenmeleri gözden geçirilmiştir. Araştırma sürecinde araştırmacı günlüğü, öğrenci günlüğü

tutulmuştur. Ayrıca etkinliklerin video ve ses kayıtları alınmıştır. Bununla birlikte etkinliklerin sonunda öğrencilerle görüşmeler (yarı yapılandırılmış görüşme) yapılmıştır. Görüşme esnasında öğrencilerle birlikte süreç değerlendirilmiştir. Aynı zamanda öğrencilerin çalışma ile ilgili duygu ve düşünceleri de kaydedilmiştir. Etkinlik değerlendirme rubrikleri, öz değerlendirme ve grup değerlendirme formları ile birlikte araştırmaya birçok veri toplanmıştır.

Şekil 1. Veri toplama araçları

Veri toplama araçlarında öğrencilere yönlendirilen her bir soru için kategoriler oluşturulmuş ve yine öğrencilerin verdikleri cevaplar, niteliklerine göre ilgili oldukları kategorilere ayrılmıştır. Veriler, ikişer kez taranıp işlenmiştir. Veri araçlarının güvenilirliğini test etmek amacıyla aynı dokümanlar farklı araştırmacılar tarafından analiz edilmiştir. Farklı araştırmacıların analiz işleminde elde ettikleri kodlama sonuçları arasındaki uzlaşma belirlenmiştir. Sonuçların birbirine yakın çıkması verilerin bir araştırmacıdan diğerine değişmediğini ve verilerin güvenilir olduğunu gösterir. İki araştırmacının algı kodlamaları arasındaki tutarlık formülle ($Güvenirlik = \frac{Uzlaşma\ sayısı}{Uzlaşma\ sayısı + Uzlaşmama\ sayısı}$) hesaplanmış ve güvenilirlik katsayısı 0,91 olarak bulunmuştur. Güvenirlik değeri, % 70'in üzerinde çıkarsa analiz güvenilir kabul edilir (Miles ve Huberman, 1994; akt. Tavşancıl ve Arslan, 2001: 80-81).

Verilerin Analizi

Araştırmada veri toplama araçlarından elde edilecek verileri ayrıntılı bir şekilde çözümlenmek ve değerlendirmek üzere derinlemesine analiz yöntemlerinden içerik analizi tercih edilmiştir. İçerik analizi nesnellik, sistemlilik ve genellik ilkelerine sahip olmalıdır (Tavşancıl ve Arslan, 2001: 22-23).

Bulgular

Bu bölümde araştırma süresince toplanan verilere, verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgulara ve bulgularla ilgili yorumlara yer verilmiştir. Veriler ışığında elde edilen bulgular, araştırmanın amacı doğrultusunda ele alınan sorular dikkate alınarak sunulmuştur.

Öğrencilerin "Sosyal Bilgiler" Kavramına İlişkin Algıları Araştırma Öncesi ve Sonrası Nasıldır?

Öğrencilerin sosyal bilgiler dersi ile ilgili duygu ve düşüncelerini öğrenmek amacıyla araştırma öncesi ve sonrasında aynı sorulardan oluşan algı anketleri uygulanmıştır. Öğrencilerin verdikleri cevaplar incelenerek

gruplandırılarak analiz edilmiştir. Aşağıda öğrencilerin sosyal bilgiler dersine ilişkin ön algı anketi ve son algı anketinde verdikleri cevapları gösteren bulgular tablo 2’de verilmiştir.

Ön algı anketi ve son algı anketi uygulamalarında yer alan “Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili neler düşünüyorsunuz?” ve “Sizce Sosyal Bilgiler dersi aracılığıyla eğlenmek olanaklı mıdır ?” soruları “Böyle düşünmenizden nedeni” şeklindeki alt sorularıyla birlikte incelendiğinde bu sorulara bütün öğrencilerin cevap verdikleri, hiçbir öğrencinin soruyu cevapsız bırakmadığı görülmüştür. Ön algı anketine bakıldığında ders ile ilgili 52, son algı anketine bakıldığında ise 66 ifadenin yer aldığını görülmektedir. Ön algı anketinde yer alan 52 ifadenin 6’sı olumsuz iken son algı anketinde yer alan 66 ifadenin sadece 2’si olumsuzdur. Bu da yapılan çalışmalarla birlikte sosyal bilgiler dersine yönelik olumsuz ifadelerin azaldığını göstermektedir. Ön algı anketinde sosyal bilgiler dersi ile ilgili olumsuz ifadelerin az olmasının en büyük nedeni ise öğrencilerin daha önceki uygulamalardan dolayı bu dersi önceden de sevmeleridir. Bu durum önceki araştırmalarla saptanmıştır.

Tablo 2. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine İlişkin Ön Algı Anketi - Son Algı Anketi Frekans ve Analizi

Öğrenci ifadeleri (N=15)	Ön test (f)	Son test (f)
<i>Olumlu ifadeler</i>	46	64
Sevdiğim bir derstir	8	10
Keyifli ve eğlencelidir	6	9
Drama yaptığımız için dersi seviyorum	3	7
Öğretmenden ötürü dersi seviyorum	6	7
Tarihimizi, kültürümüzü, geçmişimizi, devletleri öğreten derstir	5	7
Anlaşılması kolay bir derstir	3	6
Yaşayarak öğreten bir derstir	2	5
İlgi çekici, heyecan verici, merak ettiren derstir	5	3
İklimi, çevremizi, ülkemizi öğreten derstir	3	3
Çok yönlü bir derstir	2	3
Güzel bir derstir	1	1
Haklarımızı öğreten derstir	2	1
Değişik bir derstir	1	-
Bilgilendirici bir derstir	1	-
<i>Olumsuz ifadeler</i>	6	2
Sosyal Bilgiler dersini anlamıyorum	3	1
Derste öğrendiklerim aklımda kalmıyor	2	1
Sosyal Bilgiler zor bir derstir	1	-
Toplam	52	66

Öğrencilerin “Drama” Kavramına İlişkin Algıları Araştırma Öncesi ve Sonrası Nasıldır?

Öğrencilerin drama ile ilgili duygu ve düşüncelerini öğrenmek amacıyla araştırma öncesi ve sonrasında aynı sorulardan oluşan algı anketleri uygulanmıştır. Öğrencilerin verdikleri cevaplar incelenerek gruplandırılarak analiz edilmiştir. Aşağıda öğrencilerin drama kavramına ilişkin ön algı anketi ve son algı anketinde verdikleri cevapları gösteren tablo verilmiştir.

Ön algı anketi ve son algı anketinde yer alan “Sizce Sosyal Bilgiler dersi konularının drama ile işlenmesi uygun mudur?”, “Sosyal Bilgiler dersinin drama ile işlenmesi sizlere neler katabilir?” ve “Önceki derslerimizde Sosyal Bilgiler dersinin drama ile işlenmesi sizde nasıl bir bakış açısı oluşturdu?” şeklindeki 3 soru ve “Böyle düşünmenizden nedeni” şeklindeki alt sorularıyla birlikte incelendiğinde bu sorulara bütün öğrencilerin içtenlikle cevap verdikleri, hiçbir öğrencinin soruyu cevapsız bırakmadığı görülmüştür. Ön algı anketine bakıldığında drama kavramı ile ilgili 61, son algı anketine bakıldığında ise drama kavramı ile ilgili tam 96 ifade görülmektedir. Son algı anketinde drama kavramı ile ilgili ifadelerin bir hayli artış gösterdiği görülmüştür. Bunda şüphesiz araştırma esnasında yapılan 12 drama etkinliğinin etkisi vardır. Ön algı anketinde drama ile ilgili 3 olumsuz ifade yer alırken son algı anketinde olumsuz ifade sayısı 5’e çıkmıştır.

Çünkü drama etkinlikleri arttığı için öğrenciler dramayı daha yakından tanımış ve dramanın olumlu - olumsuz yönlerini daha iyi gözlemleyebilmişlerdir. Ön algı anketinde drama kavramına ilişkin 58 olumlu ifade yer alırken son algı anketinde 91 olumlu ifade yer almıştır.

Tablo 3. Öğrencilerin Drama Kavramı ve Drama Etkinliklerine İlişkin Ön Algı Anketi - Son Algı Anketi Frekans ve Analizi

Öğrenci ifadeleri(N=15)	Ön test (f)	Son test (f)
Olumlu ifadeler	58	91
Drama konuların anlaşılmasını kolaylaştırır	11	14
Dramalar sayesinde iletişim ve arkadaş ilişkilerim gelişti	8	10
Drama sıkıcı konuları eğlenceli hale getirir	6	9
Drama etkinlikleri beni mutlu ediyor	5	7
Dramalar sayesinde rol yapma ve taklit yeteneğim gelişti	4	6
Drama etkinlikleri ilgi çekicidir	3	5
Dramalarla özgüvenim ve başarıya olan inancım arttı	4	5
Dramalar sayesinde yardımlaşma ve dayanışmayı öğrendim	4	5
Dramalar sayesinde empati yapmayı öğrendim	1	4
Drama sayesinde utangaçlık ve çekingenliğimi yendim	-	3
Drama ile öğrendiklerimizi pekiştiririz	3	3
Dramalarla birlikte hayal gücüm arttı	2	3
Drama derse daha aktif katılmama sağladı	1	3
Drama sayesinde yaratıcılığım ve üretkenliğim arttı.	2	2
Dramalar sayesinde grup çalışması yapmayı sevdim	-	2
Sosyal Bilgiler dersi dramasız düşünülemez	1	2
Drama sosyal bilgiler dersini sevmemi sağladı	-	2
Dramalar sayesinde birçok anım oldu	-	1
Dramalar sayesinde grup çalışmasını öğrendim	-	1
Sosyal Bilgiler dersi dramalarla güzel	-	1
Drama etkinlikleri sayesinde öğretmenimizi daha çok sevdik	2	1
Yaptığımız dramalardan sonra okulu daha çok sevmeye başladım	1	1
Drama etkinlikleri sayesinde dünyam değişti	-	1
Olumsuz ifadeler	4	5
Bazı arkadaşlarımız drama etkinliklerini ciddiye almıyor	-	3
Drama etkinlikleri esnasında sınıfta gürültü oluyor	2	2
Drama etkinlikleri esnasında zorlanıyorum	1	-
Toplam	61	96

Öğrencilerin “İlk Türk Devletleri” Konusuna İlişkin Algıları Araştırma Öncesi ve Sonrası Nasıldır?

Öğrencilerin “İlk Türk Devletleri” konusu ile ilgili duygu ve düşüncelerini öğrenmek amacıyla araştırma öncesi ve sonrasında aynı sorulardan oluşan algı anketleri uygulanmıştır. Öğrencilerin verdikleri cevaplar incelenerek gruplandırılarak analiz edilmiştir. Aşağıda öğrencilerin “İlk Türk Devletleri” konusuna ilişkin ön algı anketi ve son algı anketinde verdikleri cevapları gösteren tablo verilmiştir.

Öğrenciler geçmiş derslerde drama etkinlikleri ile tanışmışlardı. Ancak 4. ve 5. sınıflarda sosyal bilgiler dersinde İpek Yolunda Türkler ünitesi ve İlk Türk Devletleri konusu yer almadığından bu konu ile ilk kez tanışacaklar. Öğrencilerin bu konu ile ilgileri ön bilgilerini saptamak amacıyla ön algı anketi - son algı anketi uygulamalarında “İlk Türk Devletleri ile ilgili bilginiz var mı, varsa, İlk Türk Devletleri ile ilgili neler düşünüyorsunuz?” sorusu eklenmiştir. Ön algı anketi uygulaması incelendiğinde 15 öğrencinin 9’unun “İlk Türk Devletleri ile ilgili bilginiz var” cevabını verdiği 6’sının da “İlk Türk Devletleri ile ilgili bilginiz yok” cevabını verdiği görülmüştür. Ön algı anketinde “İlk Türk Devletleri ile ilgili bilginiz var” cevabını veren öğrencilerin cevaplarına bakıldığında “Göçebe yaşam”, “Avcılık”, “Tek kişi yönetimi”, “Savaşçı”, “Vatansever”, “Beylerine çok saygılı”, “Zor şartlarda yaşayan”, “Bizden daha uzun yaşayan”, “Güçlü”, “Akıllı”, “Hunlar”, “İpek Yolu”, “Çin Seddi” gibi kavramlar kullandıkları görülmektedir. Ön algı anketinde “İlk Türk Devletleri ile ilgili bilginiz yok” cevabını veren öğrenciler ise “bu konuyu daha görmedim”, “bu konuyu bilmiyorum ama merak ediyorum”, “bu konuyu öğrenmeyi çok isterim”, bu konunun çok zor olduğunu duydum” şeklinde cevaplar vermişlerdir.

Öğrencilerin son algı anketinde “İlk Türk Devletleri ile ilgili bilginiz var mı, varsa, İlk Türk Devletleri ile ilgili neler düşünüyorsunuz?” sorularına verdikleri cevaplar incelendiğinde yeni kavramlar kullandıkları görülmüştür. Öğrencilerin ön algı anketinde kullanmayıp son algı anketinde ilk kez kullandıkları kavramlar şunlardır: “Asya Hun Devleti”, “Avrupa Hun Devleti”, “Göktürkler”, “Uygurlar”, “Kırgızlar”, “Göktürk Kitabeleri”, “Bilge Kağan”, “Atilla”, “Metehan”, “Oğuz Kağan”, “Ergenekon Destanı”, “Kurultay”, “Kavimler Göçü”, “Maniheizm”, “Budizm”, “Yerleşik hayat”, “Töre”. Bazı öğrenciler yeni öğrendikleri kavramları drama etkinlikleri ile ilişkilendirmişlerdir.

Tablo 4. Öğrencilerin İlk Türk Devletlerine ilişkin Ön Algı Anketi ve Son Algı Anketinde Kullandıkları İfade ve Kavramların Frekans ve Analizi

Öğrenci ifadeleri (N=15)	Ön test (f)	Son test (f)
İlk Türk Devletleri ile ilgili bilginiz var	9	15
İlk Türk Devletleri ile ilgili bilginiz yok	6	-
Bu konuyu daha işlemedim	3	-
Bu konuyu bilmiyorum ama merak ediyorum	1	-
Bu konuyu öğrenmeyi çok isterim	1	-
Bu konunun çok zor olduğunu duydum	1	-
İlk Türk devletleri ile ilgili kullanılan kavramlar		

Çin Seddi	1	8
Asya Hun Devleti	-	7
Kavimler Göçü	-	6
Göktürk Kitabeleri	-	6
Uygurlar	-	5
Göktürkler	-	4
Kurultay	1	4
İpek Yolu	-	4
Yerleşik hayat	-	3
Avrupa Hun Devleti	-	3
Atilla	2	3
Mete Han	-	3
Göçebe yaşam	-	3
Ergenekon Destanı	1	2
Hunlar	-	2
Kırgızlar	-	2
Bilge Kağan	-	2
Oğuz Kağan	-	1
Maniheizm ve Budizm	1	1
Töre	2	1
Avcılık	2	-
Tek kişi yönetimi	3	-
Savaşçı	2	-
Vatansever	1	-
Beylerine çok saygılı	-	-
Zor şartlarda yaşayan	2	-
Bizden daha uzun yaşayan	1	-
Güçlü	3	-
Akıllı	1	-
Toplam	22	70

Öğrencilerin Sınıfta Uygulanan Drama Etkinliklerini Gerçekleştirme Düzeyleri Nasıldır?

Araştırmanın en önemli kısmı olan etkinlik kısmı ile ilgili gerekli hazırlıklar yapılmış ve sosyal bilgiler öğretim programına uygun olarak ilgili etkinlikler uygulanmıştır. Öğrencilerin etkinlikleri gerçekleştirme düzeyleri için etkinlik değerlendirme rubriği, öz değerlendirme formu, grup değerlendirme formu, çalışma kağıtları, sınavlar, öğrenci yapımı el ürünleri ve öğrenci projeleri veri toplama araçları olarak kullanılmıştır. Bu veri toplama araçlarından toplanan veriler analiz edilmiş ve araştırmaya fayda sağlayacak şekilde düzenlenmiştir. Bu verilerden bazıları bu kısımda örnek olarak gösterilmiştir.

Kazanımların Değerlendirilmesi ve Etkinliklerin Oluşturulması

Araştırma 6. sınıf sosyal bilgiler dersi, Kültür ve Miras öğrenme alanı, İpek Yolunda Türkler ünitesinin ilk 4 kazanımını kapsamaktadır. Kazanımlar çerçevesinde öğrencilere doğrudan kazandırılacak beceri “çıkarmada bulunma”, doğrudan kazandırılacak değer ise “kültürel mirasa duyarlılık” tır. Tüm çalışmalar bu çerçevede yürütülmüştür.

Sosyal bilgiler öğretim programında yer alan ilgili kazanımlar şunlardır:

1. Destan, yazıt ve diğer belgelerden yararlanarak, Orta Asya ilk Türk devletlerinin siyasal, ekonomik ve kültürel özelliklerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.
2. Orta Asya ilk Türk devletlerinin kültürel özellikleriyle yaşadıkları yerlerin coğrafî özelliklerini ilişkilendirir.
3. Günümüz Türk Silahlı Kuvvetlerini ilk Türk devletlerinin ordusu ile ilişkilendirerek, Türk Silahlı Kuvvetlerinin önemini ve görevlerini kavrar.
4. İpek Yolu'nun toplumlar arası siyasal, kültürel ve ekonomik ilişkilerdeki rolünü fark eder.

Etkinliklerin Genel Olarak Değerlendirilmesi

Öğrenciler önceki derslerde drama ile tanışmışlardır. Bu yüzden öğrenciler dramanın ne olduğunu ve nasıl bir yapıya sahip olduğunu bilmektedirler. Bununla birlikte öğrenciler dramayı çok sevmektedirler. Sıradaki konunun drama etkinliğiyle işleneceği söylendiğinde öğrenciler sevinç çığlıkları atmaktadırlar. Bu yüzden öğrenciler tüm drama etkinliklerine katılma konusunda hevesli ve heyecanlı davranmışlardır. Öğrencilerin öğrenme konusunda istekli olması etkinliklerde gönüllü olarak aktif rol almak istemelerini sağlamıştır. Bu durum dersin etkililiği açısından oldukça önemlidir. Zira öğrencinin pasif ve öğrenmeye karşı isteksiz olduğu bir sınıfta tarih konularının işlenmesi çok verimli olmayacaktır.

Etkinliklerin farklı bölümlerinde farklı öğrenciler ön plana çıkmıştır. Her öğrencinin aktif olduğu, başarılı bir çalışma ortaya koyduğu bir bölüm mevcuttur. Çekingen yapıya sahip öğrenciler drama etkinliği ile birlikte daha aktif ve girişken olmuşlardır. Ayrıca çekingen öğrencilerin drama esnasında sözel olarak kendilerini daha iyi ifade ettikleri gözlemlenmiştir. Bu da dramanın iletişim üzerindeki olumlu etkisini yansıtmaktadır. Rekabet hissiyle hareket eden bazı hırslı öğrenciler ise bu etkinlikler ile birlikte dayanışma ve yardımlaşma ve dayanışma içerisinde hareket etmişlerdir. Drama etkinliklerinin önemli kazanımları arasında empati ve saygı da vardır. Dramalar esnasında öğrencilerin birbirlerine saygı duyma ve kendilerini başkasının yerine koyup buna göre davranma özellikleri gelişim göstermiştir.

Etkinlikler esnasında ve etkinliklerden sonra öğrencilere uygulanan çalışma kâğıtları etkinlikleri ve sınavlar incelendiğinde öğrencilerin İlk Türk devletleri konusunu genel olarak iyi öğrendikleri ve akademik başarılarının arttığı da gözlemlenmiştir. Bu da drama etkinliklerinin akademik başarı üzerinde de etkili olduğu göstermektedir. Öz değerlendirme formları incelendiğinde öğrencilerin genel olarak kendilerini objektif olarak değerlendirdikleri görülmüştür. Öz değerlendirme formlarında öğrenciler drama etkinliklerinde eğlendiklerini, arkadaşlarıyla birlikte mutlu olduklarını, dersi daha iyi anladıklarını ve bu etkinliklerini çok sevdiğini belirtmişlerdir. Grup etkinliği sonunda uygulanan grup değerlendirme formları incelendiğinde bu formların öz değerlendirme formlarıyla örtüştüğü görülmüştür.

Öğrenci ve öğretmen günlükleri ile birlikte görüşme formları ve veli anketleri incelendiğinde drama etkinliklerinin sosyal bilgiler dersine ve okula karşı aidiyet hissini arttırdığı da görülmektedir. Tüm bu açılardan drama yönteminin doğru bir seçim olduğu söylenebilir. Öğrenci günlükleri, görüşme formları, öz değerlendirme ve grup değerlendirme formları incelendiğinde öğrencilerin bazı drama etkinlikleri esnasında sınıfın kalabalık (45 kişi) olması nedeniyle zaman zaman gürültü olmasından ve bazı arkadaşlarının etkinlik esnasında ciddiyetsiz davranmalarından rahatsız olduklarını dile getirdikleri görülmüştür. Bu da drama etkinliklerinde olumsuz sayılabilecek durumlardır.

Çoktan Seçmeli Testlerin ve Çalışma Yaprakları Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Drama etkinliklerinin öğrenme üzerindeki etkililiğini ölçmek amacıyla çoktan seçmeli test ve çalışma yaprakları uygulamaları yapılmıştır.

Tablo 5. Öğrencilerin 100 Soruluk Çoktan Seçmeli Test Sınavından Aldıkları Puanlar

Ö1	95	Ö9	72
Ö2	92	Ö10	68
Ö3	95	Ö11	66
Ö4	87	Ö12	58
Ö5	81	Ö13	65
Ö6	85	Ö14	70
Ö7	76	Ö15	52
Ö8	81	Ort.	76,2

Öğrencilerin sıralaması bir önceki dönem sonu notları esas alınarak akademik başarı seviyesine göre yapılmıştır. Yani 15 öğrenci arasında akademik başarısı en yüksek olan öğrenci Ö1, akademik başarısı en düşük öğrenci Ö15'tir. Çoktan seçmeli test sorularından oluşan sınav sonuçları incelendiğinde, öğrencilerin akademik başarı seviyeleri ile sınavdan aldıkları puanlar arasında genel olarak paralellik olduğu ortaya çıkmıştır. Ö1, Ö2, Ö3, Ö4 ve Ö5 sınıfın en başarılı 5 öğrencisidir. Bu öğrenciler drama etkinlikleri sonucunda yapılan sınavda yüksek puanlar almışlardır. Ancak başarı seviyesi orta ve düşük olan öğrencilerin de başarılarında artış olduğu görülmektedir. Ortalamanın 76,2 olarak karşımıza çıkması sonucu, akademik başarı yüksektir diyebiliriz.

Çoktan seçmeli test sorularından oluşan bu sınav haricinde 20 sayfadan oluşan çalışma yaprakları da kullanılmıştır. Açık uçlu soruların, kavramsal karikatürlerin, eşleştirme testlerinin ve konularla ilgili görsellerin yer aldığı çalışma yapraklarından bazıları etkinliklerin değerlendirme kısımlarında bazıları da etkinlikler sonra erdikten sonra öğrencilere etkinlik olarak uygulanmıştır Öğrenciler çalışma yapraklarında yer yer zorlansalar da genel anlamda başarılı oldular. Bu kağıtlar incelendiğinde drama etkinliklerinde işlenen konuların birçoğunun hatırlanma oranının yüksek olduğu görülmüştür. Çalışma yaprakları etkinliklerinde en başarılı öğrenciler Ö1, Ö2, Ö4, Ö6 ve Ö8 olmuşlardır.

Öz Değerlendirme Formlarının Değerlendirilmesi

Etkinliklerin değerlendirilmesinde öz değerlendirme formları da kullanılmıştır. Aşağıda öz değerlendirme formlarında öğrencilerin kendilerine verdikleri puanları gösteren tablo verilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Öz Değerlendirme Formunda (20 puan üzerinden) Kendilerine Verdikleri Puanlar

Ö1	19	Ö9	18
Ö2	17	Ö10	19
Ö3	17	Ö11	13
Ö4	18	Ö12	17
Ö5	17	Ö13	18
Ö6	16	Ö14	19
Ö7	18	Ö15	19
Ö8	17	Ort.	17,46

Her etkinliğin sonunda öğrencilere öz değerlendirme formu dağıtılmıştır. Öğrenciler tüm değerlendirme formlarında kendilerine birbirine yakın puanlar vermişlerdir. Bu formların ortalaması 17,46 çıkmıştır. Öz değerlendirme formları incelendiğinde kendisine en yüksek puan veren öğrencilerin Ö1, Ö10, Ö14 ve 15

olduğu görülür. Bu öğrenciler rubrik değerlendirme formunda ortalama olarak sırasıyla 38, 38.58, 35.5 ve 23.33 puanlarını almışlardır. Ö1, Ö10, Ö14'ün öz değerlendirme formu puanları rubrik değerlendirme formu ile örtüşmektedir.

Grup Değerlendirme Formlarının Değerlendirilmesi

Etkinliklerin değerlendirilmesinde Grup Değerlendirme Formları da kullanılmıştır. Aşağıda Grup Değerlendirme Formlarında öğrencilerin kendilerine verdikleri puanları gösteren tablo verilmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerin Grup Değerlendirme Formunda (24 puan üzerinden) Kendilerine Verdikleri Puanlar

Çinsavarlar (Ö1, Ö3, Ö10, Ö14)	21
Yağız Beyler (Ö2, Ö4, Ö14)	20
Kudretli Alpler (Ö5, Ö8, Ö15)	17
Yerleşik Türkler (Ö6, Ö7)	20
Yenilmez Okçular (Ö9, Ö11, Ö13)	18

Grup çalışması şeklinde yürütülen 12. Etkinlikten sonra uygulanan grup değerlendirme formunda gruplar kendilerini değerlendirmişlerdir. Form incelendiğinde 24 puan üzerinden en yüksek puanın 21 olduğu görülmüştür. Bu puan Asya Hun Devleti konusunu canlandıran “Çinsavarlar” grubuna aittir. Çinsavarlar sınıfta yapılan oylamada da 1. olmuşlardır. Öğretmenin en beğendiği grup da “Çinsavarlar” grubu olmuştur. Ayrıca grup değerlendirme formunda kendilerine aynı puanı veren Yağız Beyler ve Yerleşik Türkler grupları sınıfta yapılan oylamada eşit puan almışlardır. Bu da grupların kendilerini objektif olarak değerlendirdiklerini gösterir.

Değerlendirme Rubriklerinde Öğrencilerin Aldıkları Puanlara Genel Bakış

Etkinliklerin değerlendirilmesinde kullanılan öğrencilerin etkinlik değerlendirme rubriklerinden aldıkları puanları gösteren tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo 8. Öğrencilerin Etkinlik Değerlendirme Rubriklerinden Aldıkları Puanlar ve Puan Ortalamaları

	E1	E2	E3	E4	E5	E6	E7	E8	E9	E10	E11	E12	Ort.
Ö1	38	37	38	38	36	39	37	36	39	40	39	39	38
Ö2	38	36	36	37	40	35	35	40	40	39	35	38	37,41
Ö3	37	36	37	34	34	35	33	36	38	36	37	39	36
Ö4	34	33	32	32	35	34	36	30	30	35	34	37	36,33
Ö5	35	34	34	32	30	29	30	32	33	29	35	35	32,33
Ö6	28	30	33	34	32	34	30	32	30	28	28	30	30,75
Ö7	29	28	35	28	30	34	36	32	38	35	36	37	33,16
Ö8	29	29	30	30	33	32	33	28	32	30	29	35	30,83
Ö9	29	29	29	25	24	28	29	35	20	28	29	30	25,5
Ö10	39	37	40	39	37	38	39	37	40	38	39	40	38,58
Ö11	19	22	24	25	28	27	18	27	29	28	30	32	25,75

Ö1 2	24	25	18	19	24	27	16	26	20	28	30	29	23,83
Ö1 3	20	18	17	26	25	28	26	18	27	30	30	30	24,55
Ö1 4	35	36	33	32	35	35	34	38	39	36	35	38	35,5
Ö1 5	24	18	18	24	26	27	19	22	20	22	30	30	23,33
Ort.	30,5	29,8	30,2	30,3	31,2	32,1	30	31,2	31	32,1	33,0	34,6	

Araştırma kapsamında uygulanan 12 etkinliğe genel olarak bakıldığında etkinlik değerlendirme rubriklerinde en yüksek puan ortalamasının 12. etkinlikte olduğu görülmektedir. Etkinlikler ilerledikçe genel olarak puan ortalamalarının da arttığı tespit edilmiştir. Etkinlikler ilerledikçe rubrik puanlarının artması öğrencilerin drama etkinliklerinde yeterliklerinin arttığını gösterir. Değerlendirme rubriklerini öğrenci bazında incelediğimizde ise en yüksek puanları Ö10, Ö1 ve Ö2'nin aldığı görülmektedir. Ö1 ve Ö2 akademik başarı seviyeleri yüksek olan öğrencilerdir. Ayrıca sınıftaki tüm faaliyetlerde aktif görev almak isteyen aktif öğrencilerdir. Bu durum drama etkinliklerindeki performanslarına da yansımıştır. Ö10 ise akademik başarı orta seviye olan ancak drama yeteneği yüksek olan öğrencidir. Bu öğrenci drama etkinliklerinde en yüksek puan ortalamasına sahiptir. Öğrencinin drama etkinliklerindeki başarısı öğrencinin kendisini keşfetmesine yardımcı olmuştur. Bu da sınıfta ve okulda çeşitli faaliyetlerde daha aktif olmasını sağlamıştır. Akademik başarı seviyesi düşük olan Ö14 de tıpkı Ö10 gibi drama etkinliklerde ön plana çıkmıştır. Çekingen bir yapıya sahip olan Ö11 ve Ö12 ise drama etkinlikleri ile birlikte girişkenlik, sosyalleşme ve iletişim konusunda büyük gelişme göstermişlerdir.

Drama Etkinlikleri İle İlgili Öğretmen (Araştırmacı), Öğrenci ve Veli Görüşleri Nasıldır?

Öğretmen (Araştırmacı) Görüşleri

Araştırma ile ilgili öğretmen görüşü öğretmen günlüğü yoluyla alınmıştır. Öğretmen etkinlik süresince her etkinlikten önce ve sonra günlük tutarak drama etkinlikleri ile ilgili duygu ve düşüncelerini yazmıştır. Öğretmen günlüğünde etkinliklerin planlama aşaması ile ilgili bilgiler de vermiştir. Öğretmen günlüğü incelendiğinde öğretmenin drama etkinlikleri ile ilgili genel olarak olumlu görüş bildirdiği görülmüştür. Öğretmenin etkinlik öncesi ve etkinlik sonrası tuttuğu günlükler incelendiğinde drama etkinlikleri ile ilgili birçok yorumda bulunduğu görülmüştür. Bu yorumlar birkaç maddede özetlenebilir.

- Öğrenciler drama etkinliklerinde rol almaya isteklidirler.
- Öğrenciler drama ile işlenecek derslerde heyecanlı ve hevesli davranmaktadırlar.
- Drama etkinlikleri ile birlikte geri plandaki çekingen öğrenciler daha aktif ve girişken hale gelmişlerdir.
- Drama etkinlikleri ile birlikte öğrencilerin empati yapma, saygılı davranma gibi özellikleri gelişme göstermiştir
- Drama etkinliklerinde öğrencilerin rekabet duygusundan ziyade dayanışma ve yardımlaşma duygularıyla hareket ettikleri gözlemlenmiştir.
- Drama etkinliklerinde öğrencilerin beden dillerini iyi kullandıkları görülmüştür.
- Öğrenciler drama etkinlikleri sırasında ellerinden gelenin en iyisini yapmaya çalışmışlardır.
- İşlenen konu ile ilgili kavramların öğretiminde drama etkinliklerinin etkili olduğu görülmüştür.
- Drama etkinlikleri ile birlikte öğrenciler farklı deneyimler yaşama fırsatı bulmuşlardır.

- Öğrenci velileri ve okul idaresi derslerin drama ile işlenmesi konusunda olumlu görüş belirtip bu tip etkinlikleri desteklemişlerdir.
- Sınıfın kalabalık (45 kişi) olmasından dolayı drama etkinliklerinde zaman zaman gürültü olmuştur. Bazı öğrenciler bu durumu kullanıp sınıfta disiplin sorunu çıkarmışlardır. Ancak bu durum drama etkinliklerinin geneline yansımamıştır.

Öğrenci Görüşleri

Drama etkinlikleri ile ilgili öğrenci görüşleri yarı yapılandırılmış görüşme, video ve ses kayıtları ile birlikte öğrenci (çalışmacı) günlüğü yoluyla alınmıştır. Öğrenci günlüklerindeki öğrenci görüşlerine öğrencilerin etkinlikleri gerçekleştirme düzeyi ne ilişkin araştırmanın 2. sorusunda fazlaca yer verildiğinden bu bölümde yarı yapılandırılmış görüşme ile birlikte video ve ses kayıtları veri olarak kullanılmıştır.

Aşağıda 6 soruluk görüşme formunda yer alan 1. soru ile ilgili öğrenci cevaplarını gösteren tablo verilmiştir.

Tablo 9. “Genel Olarak Düşündüğünde Sence Sosyal Bilgiler Dersi (Konuları İtibariyle) İlgi Çekici ve Eğlenceli Bir Ders Midir?” Sorusunun Frekans ve Analizi

Öğrenci ifadeleri (N=5) (f)	
Eğlenceli	1
İlgi çekici	5
Drama	4
Etkinlik	5
Güzel	2
Gezi	2
Sıkıcı	3
Toplam	22

Yapılan görüşmede öğrencilerin “Genel olarak düşündüğünde sence sosyal bilgiler dersi (konuları itibariyle) ilgi çekici ve eğlenceli bir ders midir?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde 5 öğrenciden 3’ünün “önceden sosyal bilgiler dersiniz pek sevmezdim, bana sıkıcı gelirdi ancak drama etkinlikleri ile birlikte dersi daha çok sevmeye başladım” cevabını verdikleri görülmüştür. Öğrencilerin cevaplarında kullandıkları “sıkıcı” ifadesi 4. sınıfta gördükleri sosyal bilgiler dersi ile ilgilidir. Öğrenciler şu anki sosyal bilgiler dersi için “eğlenceli”, “ilgi çekici”, “güzel”, “drama”, “etkinlik”, “gezi” ifadelerini kullanmışlardır. Öğrencilere sosyal bilgiler dersi ile ilgili yorumları sorulduğunda 5 öğrenciden 4’ünün bu dersi drama kavramı ile özdeşleştirdiğini görülmektedir.

2.soru: Öğrencilerin, “Dersimizde yaptığımız drama etkinlikleri ile ilgili neler söylemek istersin?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde öğrencilerin soruları cevaplandırırken toplam 27 ifade kullandıkları görülmektedir. Öğrencilerin tamamı “dersi kolay hale getirme” ve “eğlenme” ifadelerini kullanmışlardır. Öğrencilerin kullandıkları diğer ifadeler ise şunlardır: “dersi sevdirmeye”, “konuyu daha iyi anlama”, “ders performansı artışı”, “derse katılım”, “jest mimik”, “sınıfın kalabalık olması”, “gürültü”. Bu ifadeler arasında “sınıfın kalabalık olması”, “gürültü” ifadeleri drama için olumsuz durumlardır. Drama etkinliklerinin kalabalık sınıflarda uygulanması zordur. Ayrıca drama uygulamaları düz anlatım gibi klasik öğretim tekniklerine göre daha gürültülüdür. Bu 2 ifade dışında diğer tüm ifadeler birlikte incelendiğinde öğrencilerin drama etkinlikleri ile ilgili olumlu düşüncelere sahip oldukları, drama etkinliklerini çok sevdikleri ve bu etkinlikleri faydalı buldukları sonucu çıkarılabilir. Sınıfta 45 öğrenci arasında yapılan oylamada sınıfın tamamının drama etkinliklerini sevdiği bilgisine ulaşılmıştır.

3.soru: Öğrencilerin, “Drama yöntemi ile yaptığımız etkinlikler konuyu daha iyi anlamana yardımcı oldu mu?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde öğrencilerin soruları cevaplandırırken toplam 21 ifade kullandıkları görülmektedir. Öğrenciler drama etkinlikleri ile ilgili “sınav başarısı” “dersi kolaylaştırma”, “konunun daha iyi anlaşılması”, “konunun akılda daha iyi kalması”, “dersi sevmeyi sağlama”, “derste sıkılmayı engelleme” gibi ifadelerini kullanmışlardır. Öğrencilerin kullandıkları bu ifadeler birlikte değerlendirildiğinde öğrencilerin drama etkinliklerini işlenen konunun iyi anlaşılmasına yardımcı olması anlamında faydalı buldukları söylenebilir.

4.soru: Öğrencilerin, “Derslerimizde yaptığımız drama etkinlikleri esnasında zorluklar yaşadın mı, yaşadıysan bu zorluklar nelerdi?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde öğrencilerin soruları cevaplandırırken yalnızca 6 ifade kullandıkları görülmektedir. Bu ifade sayısı diğer sorulara göre oldukça düşüktür. Bu da öğrenci gözüyle drama etkinlikleri ile ilgili sorunların oldukça az olduğunu göstermektedir. Öğrenciler bu soruyu cevaplarken “bazı arkadaşlar ciddiyetsiz davrandılar”, “ufak tefek önemsiz sorunlar”, “sınıfta gürültü olması”, “başkaları sorun yaşadı” ifadelerini kullandılar. 3 öğrenci de “sorun yaşamadım” ifadesini kullanmıştır.

5.soru: Öğrencilerin, “Sosyal Bilgiler dersinde yaptığımız drama uygulamaları sana neler katmıştır?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde öğrencilerin soruları cevaplandırırken cevaplarında 13 ifadeye yer verdikleri görülmüştür. Öğrencilerin kullandıkları ifadeler “iletişim becerisi”, “arkadaş ilişkileri”, “sorumluluk”, “hayal gücü”, “dikkat dağınıklığı engelleyici”, “empati” şeklindedir. İfadeler arasında iletişim becerisi, arkadaşlık ilişkilerini güçlendirme, sorumluluk bilincini arttırma, hayal gücünü geliştirme ve empati yeteneğini kazandırma dramının temel hedefleri arasındadır. Öğrencilerin bu ifadelerine bakarak en azından görüşme yapılan öğrenciler üzerinde dramının hedeflerinin gerçekleştiği söylenebilir. Ö14’ün kullandığı “dikkat dağınıklığı engelleyici” ifadesi üzerinde okulun rehber öğretmeni ve öğrenci velisiyle ayrıca görüşmeler yapılmıştır.

6.soru: Öğrencilerin, “Bundan sonraki derslerimizde drama etkinlikleri yapmamızı ister misiniz? Bununla ilgili görüş ve önerileriniz var mı?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde öğrencilerin soruları cevaplandırırken 11 ifade kullandıkları görülmüştür. Görüşme yapılan 5 öğrenciden 4’ü “devam etmeli”, 1’i de “kesinlikle devam etmeli” ifadesini kullanmıştır. Öğrencilerin kullandıkları diğer ifadeler ise şunlardır: “diğer konularda zorlanmamamız için devam etmeli”, “geleceğimiz için devam etmeli”, “bence herkes devam etmesini ister”, “bizden sonraki sınıflar için de devam etsin”. Öğrencilerin tüm bu ifadeleri birlikte değerlendirildiğinde öğrencilerin drama etkinliklerini faydalı buldukları ve bu etkinliklerin devam etmesini istedikleri sonucuna ulaşılabilir.

Veli Görüşleri

Öğrenci velilerinin öğrenme sürecine katılması önemlidir. Bu amaçla öğrenci velilerine yönelik 8 soruluk bir veli görüşme formu hazırlanmıştır. Veliler bütün sorulara cevaplar vererek araştırmaya katkı sağlamışlardır. Velilerin sorulara verdikleri cevaplar analiz edildiğinde araştırma için faydalı sonuçlar çıkmıştır. Araştırmaya katılan 45 öğrenci velisi arasından maksimum çeşitliliğe göre örneklem olarak belirlenen 15 öğrencinin velisinin verileri analiz edilmiştir.

Aşağıda 8 soruluk veli görüşme formunda yer alan 1. soru ile ilgili veli cevaplarını gösteren tablo verilmiştir.

Tablo 10. “Velisi Olduğunuz Öğrenci Derse Hazırlık Yaparken Neler Yapmaktadır? Gözlemlerinizi Yazınız.”

Sorusunun Frekans ve Analizi

Veli ifadeleri (N=15)	(f)
Heyecanlanıyor (hevesleniyor)	8
Çok çalışıyor	5
Enerjik oluyor	2
Sessiz ortam istiyor	2
Planlı çalışıyor	2
Severek çalışıyor	7
Denemeler yapar	1
En iyisini yapmaya çalışır	2
Araştırmalar yapar	3
Ödevlerini yapar	4
Panik oluyor	3
Stres yapıyor	2
Toplam	41

Velilerin “Velisi olduğunuz öğrenci derse hazırlık yaparken neler yapmaktadır? Gözlemlerinizi yazınız.” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde 41 ifadeye yer verdikleri görülmektedir. Veliler derse hazırlık süreci ile ilgili: “heyecanlanıyor (hevesleniyor)”, “çok çalışıyor”, “enerjik oluyor”, “sessiz ortam istiyor”, “planlı çalışıyor”, “severek çalışıyor”, “denemeler yapar”, “en iyisini yapmaya çalışır”, “araştırmalar yapar”, “ödevlerini yapar”, “panik oluyor”, “stres yapıyor” gibi kavramlar kullandıkları görülmektedir. Velilerin soruya verdikleri cevaplar doğrultusunda ders planlarında gerekli düzenlemeler yapılmış, öğrencilerle ve rehber öğretmenle görüşmeler yapılmış, bu konuda öğrenciye yardımcı olunmaya çalışılmıştır.

Velilerin verdikleri cevaplara bakıldığında 8 velinin ilgili “heyecanlanıyor (hevesleniyor)”, 7 velinin “severek çalışıyor”, 2 velinin de “enerjik oluyor” cevaplarını verdiklerini görülmektedir. Bu cevaplar öğrencilerin sosyal bilgiler dersine çalışırken, derse hazırlık yaparken severek çalıştıklarını ve derse karşı istekli, hevesli olduklarını göstermektedir. Velilerin kullandıkları “en iyisini yapmaya çalışır”, “araştırmalar yapar”, “ödevlerini yapar” kavramları da derse karşı olumlu algıyı yansıtmaktadır. “panik oluyor”, “stres yapıyor” gibi kullanımlar öğrencilerin kaygı düzeyi ve başarı algısı ile ilgili sorunlar olabileceğini gösterdiği için bu konuda okulun rehber öğretmenine başvurulmuştur. Rehber öğretmenin de önerisiyle bu sorunlar yine drama etkinlikleriyle çözülmeye çalışılmıştır.

2.soru: Velilerin “Öğrenci ders ve konularla ilgili görüş ve düşüncelerini sizinle paylaşıyor mu? Paylaşıyorsa neler söylüyor?” sorusuna verdikleri cevaplar genelde birbirleriyle benzerlik göstermektedir. 14 veli bu soruya “paylaşıyor” cevabını verirken yalnızca 1 veli “paylaşmıyor” cevabını vermiştir. Velilerin verdikleri cevaplarda toplam 50 ifade yer almaktadır. Bu ifadeler arasında en çok “yapacakları ile ilgili bana danışıyor”, “heyecanla anlatıyor”, “dersi çok sevdiğini söylüyor”, “dramalardan bahsediyor”, “dersi sabırsızlıkla beklediğini söylüyor” ifadeleri yer almaktadır. Velilerin bu ifadelerinden yola çıkarak öğrencilerin sosyal bilgiler dersini sevdiğileri ve drama etkinliklerinin öğrenciler üzerinde etki bıraktığı sonuçları çıkarılabilir. Bu soruya verilen cevaplar arasında “sadece yardımım gerektiğinde paylaşıyor”, “her şeyi ayrıntılı anlatıyor”, “takıldığı yerleri soruyor”, “fikrimi soruyor” ifadeleri de yer almaktadır. Bir veli de “dersin zor olduğunu söylüyor” ifadesini kullanmıştır.

3.soru: Velilerin “Sizce, velisi olduğunuz öğrencinin bu yıl sosyal bilgiler dersine karşı ilgisi artmış mıdır? Arttıysa bu farklılığın nedeni neler olabilir?” sorusuna verdikleri cevap incelendiğinde 14 velinin “ilgisi arttı”, 1 velinin ise ilgisi artmadı, aynı düzeyde” cevabını verdiği görülmektedir. Öğrencinin sosyal bilgiler dersine

karşı ilgisinin arttığını düşünen veliler ağırlıklı olarak şu ifadeleri kullanmışlardır: “ilgisinin nedeni öğretmen”, “ilgisinin nedeni dramalar”, “ilgisinin nedeni derste çok eğlenmesi”, “ilgisi arttı çünkü öğretmen ödüller veriyor”. Velilerin bu ifadeleri incelendiğinde drama etkinliklerinin öğrenci üzerinde etki bıraktığı ve bu etkinliklerin öğrenci açısından dersi daha cazip hale getirdiği sonuçlarına varılabilir.

Veliler ayrıca “ilgisinin nedeni dersin teog sınavını etkilemesi”, “ilgisi arttı çünkü derste artık zorlanmıyor”, “ilgisi arttı çünkü derste aktif olmak istiyor”, “ilgisi arttı çünkü geziler yapılıyor” gibi ifadeler de kullanmışlardır. Öğrencinin sosyal bilgiler dersine karşı ilgisinin arttığını gösteren veli ifadelerinin toplam 36 olduğu görülmektedir.

4.soru: Velilerin “Sizce sosyal bilgiler dersinin drama ile işlenmesi öğrencinin okula karşı aidiyet hissini arttırıyor mu? Aidiyet hissi arttıysa bu durumun nedenleri neler olabilir?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde tüm velilerin “evet, arttırır” yanıtını verdikleri görülmektedir. Bu yanıtlardaki ifade sayısı 46’dır. Veliler en çok “arttı çünkü drama etkinlikleri var”, “arttı çünkü okulda çok eğlendiğini söylüyor”, “arttı çünkü öğretmenlerini çok seviyor”, “arttı çünkü okulda renkli faaliyetler yapılıyor” ifadelerini kullanmışlardır. Velilerin bu ifadelerine bakıldığında drama etkinliklerinin okula karşı aidiyet hissi oluşturma konusunda bir hayli etkili olduğu görülmektedir. Veliler ayrıca “Arttı çünkü daha sorumlu davranıyor”, “Arttı çünkü geziler yapılıyor”, “Arttı çünkü artık okulda çok mutlu”, “Arttı çünkü çocuğumun özgüveni arttı” ifadelerine de yer vermişlerdir. Ö5’in velisi ise “ilgisi artmadı, derse karşı ilgisi aynı” ifadesini kullanmıştır.

5.soru: Velilerin “Sizce drama yöntemi sosyal bilgiler dersinin verimliliğini ve etkililiğini arttırıyor mu? Bir artış gözlemlediyseniz bu artışı gerekçeleri ile açıklayınız.” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde 15 veli arasından 14’ünün “evet, arttırır” ifadesini kullandığı görülmektedir. Ö5’in velisi bu soruyu cevaplandırırken “arttırdığını gözlemleyemedim” ifadesini kullanmıştır. Drama etkinliklerinin sosyal bilgiler dersinin verimliliğini arttırdığını düşünen veliler cevaplarında 20 ifadeye yer vermişlerdir. Veliler yoğun olarak şu ifadeleri kullanmışlardır: “arttırır çünkü çok eğleniyorlar”, “arttı çünkü derse karşı daha istekli”, “arttı çünkü ders notları arttı”. Velilerin bu ifadeleri incelendiğinde bu saptamayı öğrencinin ders notlarına, derse karşı istekli olma durumuna göre yaptıkları görülmektedir. Veliler ayrıca “arttırır çünkü derste ne yaptıysa evde aynısını yapıyor”, “arttı, bunu hissedebiliyorum”, “arttı, arkadaşlık ilişkileri de çok gelişti”, “arttı çünkü sınav notları yükseldi” ifadelerini de kullanmışlardır.

6.soru: Velilerin “Drama öğrencinizde hangi beceri ve bakış açılarını kazandırmış olabilir?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde 57 ifadeye yer verdikleri görülmektedir. Velilerin bu soruyu cevaplandırırken “özgüven”, “arkadaşlık bağları”, “empati”, “saygı”, “sosyalleşme”, “girişkenlik”, “deneyim”, “cesaret”, “akıcı konuşma”, “paylaşım”, “iletişim gücü”, “kendini ifade etme”, “tarihi bilinç”, “rol yeteneği”, “taklit yeteneği”, “hayal gücü” ifadelerine yer verdikleri görülür. Veliler çoğunlukla “özgüven”, “arkadaşlık bağları”, “sosyalleşme”, “iletişim gücü”, “paylaşım” ifadelerini kullanmışlardır. Bu ifadeler dramanın hedefleri arasında başta gelmektedir. Velilerin bu ifadeleri dikkate alındığında drama etkinliklerinin birçok hedefine ulaştığı söylenebilir.

7.soru: Velilerin “Sizin öğrenciliğiniz döneminde sosyal bilgiler dersinin drama ile işlenmesini ister miydiniz? Gerekçeleri ile birlikte açıklayınız.” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde tüm velilerin “evet, isterdim” cevabını verdikleri görülmektedir. Velilerin en çok kullandığı ifade “İsterdim çünkü çocuklar çok eğleniyor” ifadesi olmuştur. Bu ifadeyi 7 veli kullanmıştır.

8.soru: Velilerin “Sizce sosyal bilgiler dersinin drama ile işlenmesi öğrencinin sınav başarısını ne yönde etkiler? Gerekçeleri ile birlikte açıklayınız.” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde velilerin toplam 20 ifade kullandıkları görülür. Tüm veliler drama etkinliklerinin sınav başarısına olumlu katkı yapacağı yönünde fikir belirtmişlerdir. Velilerin en çok kullandığı ifade “konuların akılda kalmasına yardımcı olur” ifadesi olmuştur. Bu ifadeyi 5 veli kullanmıştır. Velilerin kullandıkları tüm ifadelerle bakıldığında, velilerin drama etkinliklerini sınav başarısını arttırma konusunda etkili buldukları sonucuna varabiliriz.

Tartışma ve Sonuç

Sosyal bilgiler dersi, drama yöntemi, drama etkinlikleri ve İlk Türk devletleri ile ilgili öğrencilerin algı ve düşüncelerini öğrenebilmek amacıyla öğrencilere uygulanan ön algı anketi – son algı anketi etkinliğine bakıldığında öğrencilerin sosyal bilgiler dersi ile ilgili birçok farklı ifadeler kullandıkları görülmüştür. Birçok öğrenci sosyal bilgiler dersinin drama ile işlendiği takdirde ilgi çekici, eğlenceli ve öğrenilmesinin daha kolay olacağı yönünde fikir belirtmiştir. Ön algı anketi ve son algı anketi bir bütün olarak düşünüldüğünde öğrencilerin drama kavramına ilişkin yoğun olarak “drama konuların anlaşılmasını kolaylaştırır”, “drama sıkıcı konuları eğlenceli hale getirir”, “drama etkinlikleri beni mutlu ediyor”, “dramalarla birlikte hayal gücüm arttı”, “drama etkinlikleri ilgi çekicidir”, “dramalar sayesinde rol yapma ve taklit yeteneğim gelişti”, “dramalar sayesinde iletişim ve arkadaş ilişkilerim gelişti”, “dramalar sayesinde sorumluluk, yardımlaşma ve dayanışmayı öğrendim”, “dramalarla özgüvenim ve başarıya olan inancım arttı” ifadelerini kullandıkları görülmektedir. Bu da öğrencilerin dramayı çok sevdiklerini, drama etkinliklerini birçok yönden faydalı bulduklarını göstermektedir.

Araştırmanın yapıldığı sınıfta öğrencilerin yaratıcı dramaya büyük ilgi duydukları ve drama kulübünde yer almak istedikleri görülmüştür. Ayrıca drama çalışmalarıyla birlikte birçok öğrenci “empati”, “yaratıcılık”, “hayal gücü”, “iletişim”, “jest-mimik”, “beden dili” gibi kavramlarla tanıştı. Öğrencilerin drama etkinliklerinden sonra derslerde ve günlük hayatta bu kavramları sıkça kullandıkları gözlemlenmiştir.

Değerlendirme rubriklerine bakıldığında etkinlikler ilerledikçe genel olarak puan ortalamalarının da arttığı görülmektedir. Etkinlikler ilerledikçe rubrik puanlarının artması öğrencilerin drama etkinliklerinde yeterliklerinin arttığını göstermektedir. Etkinliklerin farklı bölümlerinde farklı öğrenciler ön plana çıkmıştır. Her öğrencinin aktif olduğu, başarılı bir çalışma ortaya koyduğu bir bölüm mevcuttur. Akademik başarı seviyeleri yüksek olan öğrencilerin yanında akademik başarısı orta ve düşük seviyede olan öğrencilerin de değerlendirme rubriklerinde yüksek puan almaları drama etkinliklerinin farklı öğrenme stiline sahip farklı öğrencilere de hitap ettiğini göstermektedir. Drama etkinlikleri ile birlikte öğrencilerin derste daha aktif oldukları, kendilerini daha iyi ifade ettikleri gözlemlenmiştir. Ayrıca çekingen yapıdaki öğrenciler de drama etkinlikleri ile birlikte girişkenlik, sosyalleşme ve iletişim konusunda büyük gelişme göstermişlerdir.

Etkinlikler esnasında ve etkinliklerden sonra öğrencilere uygulanan çalışma kağıtları etkinlikleri ve sınavlar incelendiğinde öğrencilerin İlk Türk devletleri konusunu genel olarak iyi öğrendikleri ve akademik başarılarının arttığı da gözlenmiştir. Bu da drama etkinliklerinin öğrencinin akademik başarısını olumlu etkilediğini göstermektedir. Öz değerlendirme formları ve Grup değerlendirme formları incelendiğinde öğrencilerin drama etkinliklerinde eğlendikleri, arkadaşlarıyla birlikte mutlu oldukları, dersi daha iyi anladıkları ve bu etkinliklerini çok sevdikleri sonucuna ulaşılabilir. Buradan yola çıkarak drama etkinliklerinin olumlu sınıf iklimi ve etkili öğrenmeyi sağlama anlamında oldukça etkili olduğu sonucuna ulaşılabilir. Öğrenci ve öğretmen günlükleri ile birlikte görüşme formları ve veli görüşme formları incelendiğinde öğrencilerin drama etkinliklerini çok sevdikleri ve bu etkinlikleri çok faydalı buldukları görülmektedir. Ayrıca bu veriler ışığında drama etkinliklerinin sosyal bilgiler dersine ve okula karşı aidiyet hissini arttırdığı da söylenebilir. Tüm bu açılardan drama yönteminin doğru bir seçim olduğu söylenebilir.

Öğretmen günlüğü ve öğretmenin etkinlik notları incelendiğinde öğretmenin drama etkinliklerinin öğrenciyi aktif kıldığından, öğrenciyi öğrenmeye karşı istekli hale getirdiğinden, sınıfta olumlu bir iklim oluşturduğundan, öğrenmeyi daha kolay hale getirdiğinden bahsettiği görülmüştür. Öğretmen ayrıca öğrencilerin drama etkinliklerini çok sevdiğini, dersleri drama ile daha iyi anladıklarını söylediklerini ve sınav sonuçlarının da bu durumu desteklediğini belirtmiştir. Öğretmen, günlüğünde drama etkinliklerinin geri plandaki çekingen öğrencileri kazanma konusunda oldukça etkili olduğunu dile getirmiştir. Öğretmene göre akademik başarı seviyesi orta ve düşük olan öğrencilerin girişkenlik özelliği kazanmaları, sosyalleşmeleri, kendilerini daha iyi ifade etmeleri ve başarı hissini tatmaları drama etkinlikleri ile mümkün olabilir.

Öğrencilerle yapılan görüşme kayıtları incelendiğinde öğrencilerin drama etkinlikleri ve drama yöntemi ile işlenen sosyal bilgiler dersi ile ilgili “eğlenceli”, “ilgi çekici”, “güzel”, “sınav başarısını arttırma” “dersi kolaylaştırma”, “konunun daha iyi anlaşılmasını sağlama”, “konunun akılda daha iyi kalmasını sağlama”, “dersi sevmeyi sağlama”, “derste sıkılmayı engelleme” gibi ifadeler kullandıkları görülmektedir. Benzer ifadeler öğrenci günlüklerinde, öz değerlendirme ve grup değerlendirme formlarında da yer almaktadır. Yine görüşme kayıtları ve öğrenci günlükleri incelendiğinde öğrencilerin drama etkinliklerinin katkılarıyla ilgili “iletişim becerisi”, “arkadaş ilişkilerini güçlendirme”, “sorumluluk”, “hayal gücü”, “dikkat dağınıklığını engellemesi”, “empati”, “aktif olma”, “başarılı olmayı sağlama” gibi ifadeler kullandıkları görülmüştür. Bu da öğrencilerin drama etkinliklerini faydalı bulduklarını ve bu etkinliklerin kendilerine birçok açıdan katkı yaptığını düşündüklerini göstermektedir. Öğrenciler drama etkinliklerini çok sevdiğini ve bundan sonraki tüm derslerin drama ile işlenmesini istediklerini de belirtmişlerdir.

Öğrenci velilerinin öğrenme sürecine katılması amacıyla onlara yöneltilen 8 soruluk veli görüşme formu analiz edildiğinde genel olarak drama etkinliklerini faydalı gördükleri ve bu etkinlikleri destekledikleri söylenebilir. Veliler sosyal bilgiler dersine hazırlık süreci ile ilgili “heyecanlanıyor (hevesleniyor)”, “çok çalışıyor”, “enerjik oluyor”, “sessiz ortam istiyor”, “planlı çalışıyor”, “severek çalışıyor”, “denemeler yapar”, “en iyisini yapmaya çalışır” gibi kavramlar kullanmışlardır. Bu ifadelere bakıldığında velilerin öğrencinin derse karşı istekli olduğunu ve öğrencinin bu dersi çok sevdiğini gözlemledikleri görülmektedir. Veliler öğrencilerin yaptıkları drama etkinliklerini kendileriyle paylaştıklarını söylemektedirler. Veliler, “yapacakları ile ilgili bana danışıyor”, “heyecanla anlatıyor”, “dersi çok sevdiğini söylüyor”, “dramalardan bahsediyor”, “dersi sabırsızlıkla beklediğini söylüyor” gibi ifadeler kullanmışlardır. Bazı veliler bu yıl drama etkinliklerinin ve sosyal bilgiler öğretmenin drama dışındaki diğer girişimleri ile birlikte öğrencinin bu yıl okulu ve özellikle sosyal bilgiler dersini aha çok sevdiği konusunda fikir belirtmişlerdir. Bu da okula ve derse karşı aidiyet hissini arttırma konusunda drama etkinliklerinin etkili olduğunu göstermektedir.

Drama yöntemi sosyal bilgiler dersi ile ilişkili yöntemlerden biridir. Araştırmamızdaki bulgu ve sonuçlara göre, drama yöntemi öğrenci başarısını ve öğrencinin derse karşı ilgisini olumlu yönde etkilediği görülmektedir. İlgili bazı çalışmalarda benzer sonuçlar bulunmuştur (Karadağ, 2005; Aykaç, 2008; Debre, 2008; Altıkulaç ve Akhan, 2010; Aykaç ve Adıgüzel, 2011; Rüzgâr, 2014). Araştırmalarda, drama yönteminin derse karşı ilgiyi arttırdığı, öğretim sürecini oldukça etkili hale getirdiği, öğrenci başarısı üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu, dramatizasyonun tüm duyu organlarını harekete geçirerek etkin katılımı sağladığı ve öğrenmenin daha eğlenceli bir hale geldiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırmamızda kullanılan çalışma yapıları, öğrenci el ürünleri, projeler, kamera ve ses kayıtları incelendiğinde öğrencilerin tüm duyu organlarını kullandıkları görülmektedir. Taşkiran (2005), çalışmasında drama yönteminin Sosyal Bilgiler Dersinin öğrenilmesinde ve benlik kavramı gelişimi üzerinde olumlu etkisi olduğunu saptamıştır.

Drama yöntemi kullanılırken iyi hazırlanılmalı ve drama konusunda yeterliliklere sahip olunmalıdır. Drama yöntemini kullanacak kişiler drama konusunda eğitim almalıdır (Koç, 2013; Güven, 2015) Araştırmalar, öğretmenlerin drama yöntemini pek kullanmadığını ve bu konuda kendilerini yetersiz olarak algıladıkları sonucuna varmıştır.

Türkiye’de drama ile ilgili yapılan çalışmaların sayısı son yıllarda oldukça artmıştır. Drama ile ilgili yapılan diğer araştırmalar incelendiğinde (Şimşek, 2001; Atar, 2003, Demircioğlu, 2005; Can, 2005; Altıkulaç, 2008; Üstündağ, 2008; Bilek, 2009; Göncüoğlu, 2010; Sever, Yalçınkaya ve Mazman, 2009; Karadağ ve Çalışkan, 2014) drama yönteminin ve bu yöntemin alt tekniklerinin kullanılmasının etkili ve kalıcı öğrenmeye faydası yönünde birçok bulguya ulaşıldığı görülmüştür. İlgili araştırmaların drama yönteminin öğrenciler üzerindeki olumlu etkilerine ilişkin bulgu ve sonuçları; araştırmamızın bulgu ve sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Kaynakça / References

- Adıgüzel, H. Ö. (2002). *Yaratıcı Drama*. Ankara: Naturel Yayıncılık.
- Adıgüzel, H. Ö. (2010). *Eğitimde Yaratıcı Drama*. Ankara: Pegem Akademi.
- Adıgüzel, Ö. & Aykaç, M. (2011). Sosyal Bilgiler Dersinde Yaratıcı Dramanın Yöntem Olarak Kullanılmasının Öğrenci Başarısına Etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi* 19 (1),297-314.
- Aral, N.; Baran, G.; Bulut, Ş. & Çimen, S. (2000). *Drama*. İstanbul: Ya-Pa Yayın Pazarlama.
- Aykaç, N. (2008). Sosyal Bilgiler Dersinde Yaratıcı Dramanın Yöntem olarak Kullanılmasının Öğrenci Başarısına Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. *Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara*.
- Aykaç, N. & Ulubey, Ö. (2008). Yaratıcı Drama Yöntemi İle Yapılandırmacılık İlişkinin 2005 MEB İlköğretim Programlarında Değerlendirilmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 3 (6),25-44.
- Altıkulaç, A. (2008). 8. Sınıf T.C. İnkılâp Tarihi Ve Atatürkçülük Dersinde Bir Öğretim Tekniği Olarak "Drama". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. *Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara*.
- Altıkulaç, A. & Akhan, N. E. (2010). 8. Sınıf İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Yaratıcı Drama Yöntemi ve Altı Şapkalı Düşünme Tekniğinin Kullanılmasının Öğrenci Başarı ve Tutumlarına Etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (3), 225-247.
- Barr, R. D.; Barth, J. L. & Shermis, S. S. (1977). Defining the Social Studies. *National Council for the Social Studies*, 34 (8), 743-51.
- Can H. A. (2005). Altı Şapkalı Düşünme Tekniğinin 6 Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Öğrenci Başarısına Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. *Fırat Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Elazığ*.
- Çelikkaya (2014). *Sosyal Bilgiler Dersinde Drama Yönteminin Önemi ve Uygulama Örnekleri*. *Turkish Studies - International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Ankara, 9 (2), 447-470.
- Debre, İ. (2008). İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Coğrafya Konularının Öğretiminde Ders Anlatım Stratejisi Olarak Dramatizasyonun Kullanılmasının Öğrencinin Başarı Düzeyine Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. *Yeditepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara*.
- Demirel, Ö. (2003). Öğretmenlerin Hizmetiçi Eğitim İhtiyacı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 9 (1), 62-81.
- Göncüoğlu Ö. G. (2010). 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Demokrasinin Serüveni Ünitesinin Öğretiminde Drama ve İşbirlikçi Öğretim Yöntemlerinin Öğrenci Tutum ve Başarısına Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. *Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Niğde*.
- Güven, A. (2005). İlköğretim Okulları Sosyal Bilgiler Dersindeki Tarih Konularında Yaratıcı Drama Kullanımı. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 454-461.
- Johnson, A. P. (2015). *A Short Guide to Action Research*. (Çev. Uzuner, Y. ve Anay, M.) Ankara: Anı Yayıncılık. (Orijinal çalışmanın yayın tarihi 2002)
- Kabapınar, Y. (2009). *İlköğretimde Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi*. Ankara: Maya Akademi.
- Kaf, Ö. (1999). Hayat Bilgisi Dersinde Bazı Sosyal Becerilerin Kazandırılmasında Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana*.

Karadağ, E. (2005). *Eğitim Yönetimi ve Öğretim Yöntemleri İlişkisi Kapsamında Drama Yönteminin Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Karadağ, E. & Çalışkan, N. (2014). *Eğitimde Drama – Teorik Temelleri ve Uygulama Örnekleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Kember, D. (2000). *Action Learning and Action Research Improving the Quality of Teaching and Learning*. London: Kogan Page.

Köklü, N. (1993). Eylem Araştırması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26 (2).

Koç, İ. (2013). *Öğretmenlerin Sosyal Bilgiler Dersinde Drama Yöntemini Uygulama ve Drama Tekniklerine İlişkin Yeterliliklerinin belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.

MEB (2005). *İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (6.-7. Sınıflar)*, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Devlet Kitapları Müdürlüğü, Ankara.

MEB (2012). *Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Drama Dersi (5. ve 6. Sınıflar) Öğretim Programı*. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ankara.

Mills, G. E. (2007). *Action Research: A Guide for The Teacher Researcher (3rd Ed)*. New Jersey: Pearson Education.

Okvuran, A. (1993). Yaratıcı Drama Eğitiminin Empatik Beceri ve Empatik Eğilim Düzeylerine etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara*.

Önder, A. (1999). *Yaşayarak Öğrenme İçin Eğitici Drama*. İstanbul: Yeni Çizgi Yayın Dağıtım.

Rüzgâr, M. A. (2014). 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersindeki İpek Yolunda Türkler Ünitesinde Geçen Göç Kavramının Drama Yöntemiyle İşlenmesinin Öğrenci Başarısına Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. *Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun*.

Sağlamer, E. (1997). Sosyal Bilgiler. *Çağdaş Eğitim*. (232), 5-7.

San, İ. (1990). Eğitimde Yaratıcı Drama. *Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 23 (2): 573-574.

Sönmez, V. (2007). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Taşkıran S. (2005). Drama Yöntemi İle İlköğretim Dördüncü Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinin İşlenişinin Öğrenme ve Öğrencilerin Benlik Kavramına Etkisi Yönünden Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Konya*.

Üstündağ, T. (1998). Yaratıcı Drama Eğitim Programının Öğeleri. *Eğitim ve Bilim*, 22 (107): 28-35.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Summary

Purpose and Significance: Education policies change over time. In today's educational understanding, traditional teaching methods have been replaced by methods and techniques that enable the student to be more active in the education process and to express himself better. Drama is one of the more effective

methods of teaching that enables the student to participate effectively in the educational process. One of the biggest goals of the school is to increase the academic success of the student.

In recent years, however, concepts such as socialization of the learners, relating their knowledge to daily life, and organizing teaching activities according to individual differences have gained importance. According to the contemporary education understanding, making the learned information permanent, transferring them daily, and using it effectively in life shows the effect of education.

The method of drama is regarded by many researchers as one of the most effective teaching methods that serve this purpose and it is also stated by them that these methods should be included in all education stages. It is seen that teacher guidebooks prepared by the Ministry of National Education frequently include drama methods.

The drama method has an important effect on increasing the success of the course in the social studies course where many abstract concepts are found. It is possible to revive the events in social life with drama whenever we want or every moment we want. In addition, this method has positive effects on students' thinking, evaluation, perception, listening and speaking abilities. Drama has a great proposition in terms of making students like social studies lessons and increasing their participation in their classes.

Drama activities have many benefits to the student. Drama is particularly influential in critical thinking, effective communication, language development, solidarity and cooperation, easy self-expression, shyness, activity in class and active participation in the learning process, confidence and self-confidence. Problem solving, self-expression, decision-making, critical thinking, and assertiveness skills of students are also positively affected by drama activities. Drama allows students to develop group awareness and solidarity. In this way, students gain the habit of living together, making decisions together, working together for a common purpose.

Drama gives students the pleasure and confidence of belonging to a group. A person who takes on another identity, sees what they feel and puts himself in the place of someone else, first of all respects human personality and becomes more tolerant. During the drama activities applied to the class in which the research was conducted, the students had a lot of fun, they wanted to be actively engaged in the process, and they wanted to repeat these activities. The creation of positive learning climate in the class for these activities has been very beneficial in terms of the efficiency of the research.

Within the scope of the research, it has been tried to find out the importance of many lesson activities in the teaching of history subjects in social studies lesson in terms of the effect of drama on student achievement and attitude, the effectiveness of drama use, contribution to teaching process and teaching social studies lesson. The application process, productivity, and effects on the students of the lessons studied by the drama method in the research have been examined. As a result of the research, it has been seen that the method of drama in the luminescent light is efficient and effective in the teaching of the history subjects in the social studies class. Moreover, it has been determined that the students and the parents of the students have a positive opinion and hold on the drama method.

Methodology: In this study, action research was used. There are several types of action research. In the approach of liberating / developing / criticizing action, it is aimed that practitioners acquire new knowledge, skills and experiences in the approach, and that the practitioner has a critical viewpoint towards their own practice. Thus, the practitioner will see his practice as a problem-solving process and constantly question his / her role in this process. At the same time, rational explanations are brought about the problems that are often encountered in practice, which can improve their understanding of looking at their applications with a critical eye. Since this research covers classroom practices, it is preferable to search for liberating / developing / criticizing action among 3 types of action research.

Action research needs a lot of data. Different data collection tools were used during the research in order to be able to answer the research question. At the beginning and end of the research, pre- and final perception questionnaires were applied. At the end of the activity, students' learning was monitored through worksheets and multiple-choice tests. Researcher's Diary, Student Diary was kept in the research

process. Also, video and audio recordings of the events were taken. At the end of the events, students were also interviewed (semi-structured interview). During the interview, the process was evaluated together with the students. At the same time, students' feelings and thoughts about the study were also recorded. A lot of data has been gathered in the research together with the activity evaluation rubrics, self-evaluation and group evaluation forms. The meticulous study of students as a scientist during the data collection phase has been beneficial both for the researcher's journey and for the academic and scientific development of the students.

The school in which the research was conducted is a crowded town with a lot of people from different cultures living in the inner-city life, city life and village life. This is seen as the biggest obstacle to the increase of the school's academic level by school staff and student parents. However, the school is very successful in sociocultural activities. In the past years, school students have won numerous trophies, medals and achievement certificates in areas such as sports, painting, music, theater, educational excursions and social responsibility projects. In this study, benefited from school's success in social areas. It has been seen that students and parents are very enthusiastic about participation in the research.

The researcher took notes on the diary before and after the event. Students only took notes on their diaries at the end of the event. The students have named their diaries related to the subject such as Ötüken, Atilla, Mete Han, Selenga, Balbal. When data analysis was performed, logs were encoded as G1, G2, G3. The logs were carefully read by the researcher and then coded to create categories before analyzing the content of the researcher and student diaries.

In order to have in-depth knowledge about the research and to collect detailed data, interviews made with the students were recorded with audio recorder and video camera. The interviewed students were again coded Ö1, Ö2, Ö3. After the end of the interviews, the records were transferred to the computer environment and analyzed by the researcher. In order to increase the reliability of the survey, the coding of interview records as well as the questionnaire studies were checked from time to time. In addition, the findings of the students were given in abundance in the form of direct quotations.

Parental interviews, which were conducted in order to apply the ideas of students' parents to creative drama, to use drama as a teaching method in social studies class, and to apply the drama activities that students perform, have been very useful for the research. Analysis of parents' interviews was made in the same way as preliminary perception questionnaire - final perception questionnaire. In order to associate the collected data with the other data, the parents of Ö1 and Ö2 were coded as the parents of Ö2.

Because the research covered classroom practice, it was realized in the real learning environment. In this respect, students' and teachers' status and position in class, students' participation levels in activities, effectiveness of teaching methods and techniques used students' opinions about course activities, teacher comments were interpreted in the light of firsthand concrete data. Teachers, students and student parents have been able to work more sincerely and diligently during the research, which made the research more productive.

Discussion and Conclusion: The number of studies about drama in our country has increased considerably in recent years. When examining other researches about drama (Atar, 2003; Demircioğlu, 2005; Can, 2005; Altıkulaç, 2008; Bilek, 2009, Göncüoğlu, 2010; Sever, Yalçınkaya and Mazman: 2009; Karadağ and Çalışkan, 2014; Şimşek, 2001; Ündündağ, 2008), it has been observed that the use of drama methods and sub-techniques of this method has provided many findings in terms of effective and lasting learning. The findings of the related research on the positive effects of the drama method on the students overlap with the findings of this research. The works of Altıkulaç and Akhan (2010), Aykaç and Adıgüzel (2011), Güven (2015), Karadağ (2005), Rüzgar (2014) and Taşkiran (2005) are similar.

In the light of the results, it can be said that the creative drama activities are very effective in the teaching of the history topics in the social studies course and that the practicing teachers, the students and the parents of the students have positive views on the creative drama activities.